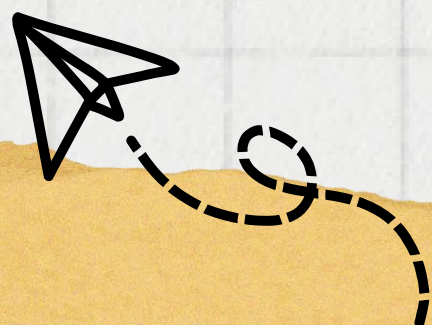
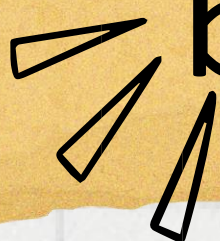

Zo maak je een
woord- en
beeldverhaal

WAT IS EEN WOORD-EN BEELDVERHAAL?

Een kort verhaal in woord en beeld dat met ondersteuning van een hulpverlener samen met (pleeg)ouders gemaakt wordt om een **kind** taal en betekenis te geven aan een heftige gebeurtenis binnen het gezin

DOELEN

- Verschillende perspectieven van de betrokkenen uitleggen
- Verwerken ingrijpende gebeurtenissen
- Ontschuldigen
- Systemische verbinding

PROCESSTAPPEN

1. Uitleg aan (pleeg)ouders en professionals en vaststellen van het doel(en)
2. Opzet van de verhaallijn samen met ouders/pleegouders.
3. Officiële instemming van deelnemende volwassenen voor het definitieve verhaal
4. Presentatie door de hulpverlener aan het kind

WIE WORDEN ER BETROKKEN?

Ouders, pleegouders, en verwijzers (+ informeel netwerk)

ONTWIKKELING VERHAALLIJN

1. Wat zijn/waren de zorgen?
2. Wie moeten dit weten?
3. Wat moeten ze weten?
4. Waarom moeten ze dit weten?
5. Wat weet het kind al?

VOORBEELDVRAGEN OM TOT DE KERN TE KOMEN

ALS HET AF IS...

- Plastificeren of een boekje maken
- Bewaarplek afspreken in de verschillende contexten
- Afspraken maken over wanneer het verhaal gelezen wordt met het kind
- Evaluatie moment afspreken

TIPS

- Aandacht voor de werkrelatie met ouders
- Luisteren, erkenning en begrip tonen
- Neem een niet-weten houding aan
- Wissel onderwerpen, waar ouders niet achter staan, af met onderwerpen die ouders bevestigen

TIPS

- Neem ook leuke momenten op in het verhaal 😊
- Begin en eindig het verhaal met iets positiefs 🥪 (sandwich)
- Stem je taal af op het gezin en het jongste kind 📄
- Vermijd details in de tekeningen ivm triggeren van trauma's 💉

TOELICHTING

Bij deze infographic hoort een theoretische onderlegger die je samen met je gedragswetenschapper en team kunt doornemen ter voorbereiding.

Theoretische onderlegger bij de infographic woord- en beeldverhaal

Het maken van een woord- en beeldverhaal is een proces dat helpt bij het geven van betekenis aan een ingrijpende gebeurtenis binnen het gezin. Het is een kort verhaal in woord en beeld dat met de hulp van een professional en de ouders wordt gemaakt. Dit proces bevat verschillende stappen, zoals het vaststellen van doelen, het opzetten van de verhaallijn en het presenteren van het definitieve verhaal aan het kind.

WAT IS EEN WOORD- EN BEELDVERHAAL?

Een woord- en beeldverhaal is een middel om een kind taal en betekenis te geven aan een heftige gebeurtenis binnen het gezin.

- Het doel van het verhaal kan zijn om verschillende perspectieven uit te leggen, ingrijpende gebeurtenissen te verwerken, het ontschuldigen van het kind en het creëren van verbinding binnen het systeem.
  - Het verhaal wordt gemaakt met de (pleeg)ouders en de professional, met instemming van alle volwassen deelnemers.
  - Het is belangrijk om ook leuke momenten op te nemen in het verhaal en om te beginnen en te eindigen met iets positiefs (sandwich).
  - Het verhaal moet worden aangepast aan de taal van het gezin en het jongste kind. Tekeningen met details die onverwerkt trauma kunnen triggeren, dienen voorkomen te worden. Over het algemeen is eenvoud in de tekeningen belangrijk en kunnen tekenen is zéker geen must.
  - Tijdens het proces is het belangrijk om aandacht te besteden aan de werkrelatie met de ouders, door te luisteren, erkenning te geven en begrip te tonen.
- De betrokkenen bij het proces zijn onder andere de ouders, pleegouders en verwijzers.

DOELEN

Het oorspronkelijke doel (vanuit de methodiek Signs of Safety) is om moeilijke dingen of zorgen uit te leggen, zodat het kind of de jongere weet wat de zorgen zijn. Dat ze weten dat het goed is om met anderen er over te praten en dat de ouders of verzorgers willen dat ze zich veilig voelen en in staat zijn om hulp te zoeken als dit nodig is.

Het is de bedoeling om samen tot een gemeenschappelijk verhaal te komen waar alle betrokkenen achter kunnen staan.

Voor vormen van hulp waarbij de directe veiligheid *niet* in het geding is, worden de volgende doelen vaak gesteld:

- Het voor het kind begrijpelijk maken van de verschillende perspectieven van een bepaalde onveilige- of traumatische ervaring.
- De kans op het ontwikkelen van trauma gerelateerde problemen verminderen. Ingrijpende gebeurtenissen verwerken.
- Het geven van informatie aan het kind over de belangrijke gebeurtenissen die het meegemaakt heeft.
- Het creëren van overzicht.
- Het toekennen van betekenis aan de gebeurtenissen.
- Het ontschuldigen van het kind.
- Het creëren van systemische verbinding.

PROCESSTAPPEN

1. Uitleg van het proces aan (pleeg)ouders en professionals: doel en verwachtingen, wie doet er mee en wie moet er instemmen.
2. Een eerste schets en revisie van de verhaallijn: onderzoeken of de juiste woorden en verklaringen worden gebruikt of dat er alternatieven zijn.
3. Officiële instemming van de participerende volwassenen: dit moet gebeuren voordat het verhaal aan de kinderen wordt getoond.
4. Presentatie aan de kinderen: de jeugdprofessional leest het kind voor in bijzijn van ouders, pleegouders en andere belangrijke betrokkenen.

WIE WORDEN ER BETROKKEN?

Ouders, pleegouders, (gezins)voogd en belangrijke anderen. Hier dient per gezin op maat naar gekeken te worden.

ONTWIKKELING VERHAALLIJN

Geef bij de ouders aan dat de kinderen via het document in woord en beeld een verklaring krijgen die aansluit bij hun leeftijd en ontwikkeling. Ouders zijn dan in bijna alle gevallen gemotiveerd om hiermee aan de slag te gaan, uitsluitend en alleen omdat zij openheid willen geven tegenover hun kinderen. Waar het om gaat is dat de ouders actief worden betrokken bij het onderzoeken en ontwikkelen van de woorden en beelden en dat zij er vertrouwen in krijgen dat deze gezamenlijk opgestelde verklaring niet simpel de mening van de hulpverlening bevestigt, maar ook hun eigen zienswijze eerlijk weergeeft.

Stel voortdurend centraal dat de kinderen geïnformeerd moeten worden, dat ieders stem daarin gehoord en weergegeven kan worden (waar het belangrijke anderen in het leven van het kind betreft).

In geval van onveiligheid of onduidelijkheid over perspectief eindig je met hoe de belangrijke betrokkenen zich gaan inspannen om die ongerustheid of onduidelijkheid weg te nemen.

WAT ALS HET AF IS?

Vraag aan het gezin of zij een gemakkelijk toegankelijke, maar toch afgezonderde plek willen kiezen waar het document in woord en beeld wordt bewaard, zodat iedereen het kan vinden. Het boekje kan geplastificeerd worden. Voor kinderen die in meerdere systemen verblijven (pleegkinderen, kinderen van gescheiden ouders etc.) kan het helpend zijn om binnen elk systeem een kopie neer te leggen, zodat het kind op alle plekken toegang heeft tot het verhaal en het samen met de belangrijke ander kan lezen/ bekijken als het dat wil. Andersom kan ook de belangrijke ander dan makkelijker het initiatief nemen om het kind (nogmaals) de uitleg te geven.

Adviezen over wanneer het verhaal opnieuw gelezen kan worden, moeten op maat gegeven worden. Overleg indien nodig hierover met de betrokken gedragswetenschapper.

RANDVOORWAARDEN EN TIPS

- Belang van een goede werkrelatie met de ouders.
Ouders kunnen zich geïntimideerd voelen door de vragen die gesteld worden door de hulpverlener. Het is dus belangrijk dat de hulpverlener oog heeft voor de
- kwetsbaarheid van ouders.
Wissel moeilijke onderwerpen af met onderwerpen die ouders bevestigen
- (sandwich). Verhaallijn:
  1. Wat zijn/waren de zorgen? openheid en meerstemmigheid
  2. Wie moet dit weten? concentrische cirkels
  3. Wat moeten ze weten? zorgen, gebeurtenissen, wie helpt, aan wie vertellen, veiligheidsplan
  4. Waarom moeten ze dit weten? (wie wil dat ze dat weten en wat is het doel van het weten?) belang van het geven van gevoelige informatie juist door ouders biedt veiligheid.
  5. Wat weten mensen al? (of denken ze te weten?) Wat zouden de kinderen al kunnen weten/ gehoord kunnen hebben?

Een woord- en beeld verhaal is altijd maatwerk. Het komt voor dat er voor, tijdens of na het maken van het woord- en beeldverhaal een dilemma ontstaat of er vragen zijn. Wanneer er een dilemma of vraag ontstaat, wordt aangeraden deze vragen te stellen aan de betrokken gedragswetenschapper.

